

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Lugdunensis tractus, vulgo Lyonnois

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Lugdunensis Tractus, vulgo Lyonnais.

270

Nomina.
Sua.

Urbs Lugdunū.

Lugdunensium *Civitas*, ut in Notitia Provinciarum dicitur, *l'Archevesché de Lyon, le Pais & Seneschauce de Lyonnais*, Limites scribuntur ad Septentrionem Bressia; ad Orientem Sabaudia: qua Meridiem spectat, Delphinatus est cum Languedokia; qua Occidentem, Forenses jacent & Arverni. Sua hic olim habuerunt Domicilia *Segusiis* Plin. *Σεγυσιασσι* Ptol. *Σεγυσιασσι* Strab. Secusiani, vel, ut alii scribunt Sebusiani Cæs. Hodie *le Pais & Seneschauce de Lyonnais*. Caput hujus Tractus ad confluentem cum Rhodano, *Lugdunum* est. Sic amplissimam, ornatissimam, florentissimam Urbem nominant Tacitus, Plinius, Antoninus; & qui Latinorum Scriptorum non? *Λύγδωνον* Straboni, Ptol. aliisque Græcis: *Λύγδωνος* Stephano. Vetus nomen hodie, sed contractius, servat. Ludunt enim, qui in vulgata appellatione *Lyon, Leonem Gallicum* querunt. Nomen derivant quidam ab *Lugere*, quod illi proprium fuit post fatale Incendium; de quo post: nonnulli ab *Lucere*, quod in Monte, tanquam Specula, longe lateque Luceret: alii ab *Lugdo* Celtarum Rege. Maccis & Bucconibus sua linquenda. Vetus Itinerarium a Burdigala Hierosolymas usque, quod Pithæo debemus, in fine *Lugdunum Desideratum* Montem interpretatur, Idiomaticè proculdubio Veterum Gallorum: cujus penitiora scrutati sunt qui deducunt ab Voce *Luck*, quæ Hodieque Gallis Belgis, Germaniæque Inferioris Populis pro *Fortuna* in usu, ut *Lugdunum* fuerit, *Fortune* quasi dicitur *Mons*. Ericus Monachus lib. iv de Vita S. Germani in *Lugduno* dictionem *Lucht*, quæ Gallorum Belgarum Lingua *Lucem* sonat, agnoscere videtur:

Lugduno celebrant Gallorum *famine* nomen

Impositum quondam, quod su *Mons Lucidus*. —

Dunum sane antiquis Gallis *Montem* esse, constat. *Montis Lugdunensis* etiam meminit Petrus Arvernus Clauisensis Abbas lib. i v Epist. i i: *At postquam de Vvavensium colle ad Lugdunensem Montem divina Dispositio te transfudit*. Sic Seneca in Ludo Claudii:

Vidi duobus imminens Fluvius Jugum.

Montem hunc Adcolis crassiores caussari Aërem innuit apud Sidonium lib. i Epist. i i x Candidianus: *Notulas ergo mihi meorum Lugdunensium exprobras, & diem quæreris nobis matutina caligine obstructum vix meridiem ferre referari? Et tu ista hæc mihi Cæsenatis furni potius, quam Opidi Verna deblteras?* Sic etiam apud Strabo. *Λύγδωνον ἐκτισμένον ἐπὶ λόφῳ*. Quis Urbis conditor, incertum. Amplificavit & ex Monte, qui primo habitatus, in planiora Loca pomerium produxit L. Munatius Plancus; *Colonia* in eam Augusti principatu ducta; anno Urbis 1000. *Colonia* nominant Tacitus lib. i Historiar. & Plinius lib. i v cap. x i i x Natur. Histor. In vetere quadam Inscriptione Legitur COLAVG.LVG. Ab eo tempore semper cum primis Galliarum Urbibus censei solita, dignaque habita, quæ cum Vicinis Immunitate gauderet. Nam *Segusianos Liberos* vocat Plinius lib. i v cap. x i i x, & *Lugdunenses Gallos cum Viemenses* Juris Italici facit Paullus I. C. lib. L. Digestor. Tit. x v. cap. ult. Digna item, ex qua totius Gallie Itinera ab Agrippa distinguuntur; cui Ius Monetæ cudendæ tribueretur; in qua Gallorum omnium Tributa & Vestigalia colligerentur. Digna denique, ubi *Templum* ad Confluentes Ararim & Rhodanum ab omnibus Gallie Civitatibus in Honorem Augusti cum formidanda illa inepis Scriptoribus

LUGDVNENSIS TRACTVS.

272

Scriptoribus *Ara* exstrueretur. De Templo sane Strabo lib. IV: Τὸ πῖ ἱερὸν τὸ ἀναδεδειγμένον ἐστὶ πάντων κοινῆ τῶν Παλαιῶν Καίσαρα τῷ Σεβαστῷ, πρὸ πάντων ἰδρῶν) πίλεως, ἐπὶ τῇ συμβολῇ τῶν ποταμῶν. Ex his *Templum* inquit *Paradinus* de Antiquo *Burgundia* Statu, *concreta* est illa *Summi Templi* *structura*: *que* *Joannis Burgundia* *quondam Regis Opus* dicitur, ut ex antiquis *marmorum ruderibus Saxorumque Inscriptionibus* conspici licet. *Ara* variis *Scriptoribus* nota. *Augusto* dedicatam, *Iulo Antonio Africano* & *Q. Fabio Maximo* *Coff.* anno ab *V.C. 1332*, *memoriae* prodit *Suetonius* in *Claudio* cap. 11. Sic ad ea tempora *Epitome Livii* lib. *cxxxvii.* *Ara* *Cofei* ad *confluentem Araris & Rhodani* *dedicata.* Ad eam vivente adhuc *Augusto*, ut *Scribit Dio* sub *finem* lib. *lii.* *Ludi* celebrabantur; addens eos sua quoque *etate* *permanfisse.* *Caligulam Certamen* *ibi quoque* *institisse* *Græcæ Latinaeque facundia,* *scribit idem Suetonius* in *ejus vita* cap. *xx.* *Quo certamine,* inquit *pergens, ferus* *Victoribus premia* *Victos contulisse, eorumdem & Laudes componere* *coactos; eos autem, qui maxime displicissent, Scripsit* *sua spongia* *Linguae* *deletere* *jussos, nisi* *serulis objurgari, aut* *Flumine proximo mergi* *maluissent.* *Respicit eo* *Juvenalis:*

*Palleat ut nudis pressit qui calcibus anguem:
Aut Lugdunensem Rhetor dicitur ad Aram.*

De hac *Ara* *Strabo* meminit, *ejusque Sacerdotem* *edit Inscriptio,* *quæ* *in ipsa Vrbe* *ad Murum Templi* *vetustissimi* *Divi Petri:*

IOVI. O. M.
Q. ADGINNIUS. URBICI
FIL. MARTINUS. SEQ.
SACERDOS. ROMÆ. ET. AUG.
AD. ARAM. AD. CONFLVENTES
ARARIS. ET. RHODANI
FLAMEN. II. VIR. IN CIVITATE
SEQUANORUM.

Opera publica.

Quid jam dicam de reliquis, quas ibi & nunc est legere, *Inscriptionibus?* *Superat omnes Tabula ærea,* *quæ* *Claudii Imperatoris* *Orationem* *continet* *super Civitate* *Gallis danda.* *Legitur* *cum* *apud* *alios,* *tum* *accuratissime* *descripta* *apud* *Iustum Lipsium,* *&* *in* *Commentario* *ad* *xi* *Analia* *Taciti,* *&* *in* *Auctario,* *Thefauro* *Inscriptionum* *Martini Smetii* *adposito.* *Priscam* *ejus* *magnificentiam* *testantur* *palsum* *Temporum,* *Arcuum* *Triumphalium,*

phalium, Aqueductum, & alia Antiquitatis Monumenta. Fov Veneris memoriam servari ajunt in Forviere.
 Ab ea Vrbe nobilissima Gallia Pars in quinque distincta quondam est *Lugdunenses* I, II, III, IV, V; uti in Notitia Provinciarum Gallia, est videre. Igne Fatali miserandum in modum suo tempore exustam conqueritur; Clademque inde acceptam deplorat epistola ad Lucilium x c i i Seneca. Accidit centesimo anno ab Colonia deducta, eodem Seneca observante. Solatium isti calamitati adhibitum ab Nerone, septimo post Incendium anno. Legendus Tacitus lib. xvi Annal. Quum ejus Mœnibus se continuisset Albinus exercitus, ab Imperatore Severo obsessa, brevi post capta, direpta, iterumque incensa fuit: uti refert Herodian. lib. III. *Lugdunum* Philippus Pulcher Francorum Rex Pontificis jussu Ditioni suae adjecit, scribente in Annalib. Papirio Massonio. Vrbs hæc hodie amœno commodoque sita loco; natura fere inexpugnabilis; ab una parte duobus munita Collibus iisque fructiferis, ab altera totidem beata Fluvii, Arari, Rhodanoque; Templorum Edificiorumque, cum publicorum, tum privatorum magnificentia superbiens; opibus & mercatura supra modum florens: ut celeberrimum facile sit hodie totius Gallia Emporium, Regniq; Cor & Clavis instar, qua Aditus recluduntur in Italiam, Germaniam, aliasque Provincias: confluentibus eo ad publicas Nundinas solenniter, & ex condito quasi, quater singulis annis undique variarum Gentium Mercatoribus. Regnante Carolo I x, quum tota arderet Bellis Civilibus Gallia, Arcem futuris motibus averruncandis, invita satis, accepit: Sedes est cum Archiepiscopalis, cujus Præsules Belleforestius recenset c i i, quique Primates se gerunt Cleri Gallicani; tum Præsidialis & antiquus Seneschallatus, cui subsunt Territoria *Lugdunense, Forense, Matisconense & Bellojolezium*; quæ postea nonnihil mutata. *Ecclesiam Lugdunensem* Bernardus Abbas Clarevallensis hoc celebrat Elogio: *Imo Ecclesias Gallia constat profecto Lugdunensem anteire, sicut dignitate Sedis, sic honestis Studiis & Laudabilibus Institutis. Ubi enim aequè viguit Disciplina Censura? Morum Gravitas? Maturitas Consiliorum? Auctoritatis Ponsus? Antiquitatis Insigne? Præsertim in Officiis Ecclesiasticis haud facile unquam visa est repentinis Novitatibus acquiescere, nec se aliquando juvenilis passa est decolorari Levitate.* Atque hæc de Tractu Lugdunensi dicta sufficiant: ad Helvetiam transeo.

M m

Lugdunensi